

“ТАСДИҚ МЕКУНАМ”

Ректори МДТ “Донишгабии давлатии фарҳанг ва
санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода”

дэлвад профессор Низомӣ М.З.

09 2020

ХУЛОСАИ

МДТ “ДДФСТ ба номи М. Турсунзода”,
кафедраи журналистиқаи телевизион ва радиошунавонии
факултаи режесура, кино ва телевизион ва кафедраи
умумидонишкадавии филологияи тоҷик

Диссертасияи “Пайдоиш ва ташаккули радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ
дар Тоҷикистон (дар мисоли радиоҳои “Имрӯз” ва “Ховар”)” барои дарёфти
дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.10 –
Рӯзноманигорӣ дар кафедраи журналистиқаи телевизион ва радиошунавонии
факултаи режесура, кино ва телевизион ба анҷом расидааст.

Холов Шодмон Ятимович аз соли 2016 то соли 2020 дар кафедраи
журналистиқаи телевизион ва радиошунавонии факултаи режесура, кино ва
телевизион ба ҳайси аспиранти шуъбаи ғоибона ба кори пажӯхиши машғул
буд.

Холов Шодмон Ятимович соли 2011 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро
аз рӯи ихтисоси журналист-тарҷумон хатм намудааст (Дипломи рақами ДТО
№0090193).

Имтиҳонҳои номзадӣ аз фанни “Таърих ва фалсафаи илм” 2-юми ноябри
соли 2017 ва “Забони ҳориҷӣ” 11-уми ноябри соли 2017 супорида шудааст.

Дар ҳусуси супоридани имтиҳонҳои номзадӣ дар МДТ “ДДФСТ ба номи
М. Турсунзода” 14. 11. 2017 шаҳодатнома гирифтааст.

Роҳбари илмӣ – Муқимов М. А. доктори илмҳои филология, профессори
кафедраи журналистиқаи байналхалқии факултаи журналистиқаи Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон.

Мавзүи диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи рузноманигори телевизиони факултети театр, кино ва телевизиони МДТ “ДДФСТ ба номи М. Турсунзода” аз 13-уми январи соли 2017, суратмачлиси 6 ва ҷаласаи Шурои олимони МДТ “ДДФСТ ба номи М. Турсунзода” 30-уми январи соли 2017, суратмачлиси рақами 6 ва фармоиши ректори донишкада таҳти рақами 14 аз 6-уми феврали соли 2017 тасдиқ шудааст.

Мавзӯи кори диссертатсионӣ дар Маркази миллии патенту иттилооти Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13-уми майи соли 2017 таҳти раками 339/01.23/4 дар бораи гузаронидани ҷустуҷӯи мавзӯй ба навигариҳои мавзӯъҳо аз рӯи манбаъҳои маълумоти “Корҳои илмий-тадқиқотӣ ва таҷрибавию конструктории Ҷумҳурии Тоҷикистон” ташхис гардида, монандӣ ва тимсоли мавзӯи диссертатсионӣ ошкор нагардид. Маълумотномаи ҳисоботии № 1959 инро тасдиқ менамояд.

Дар натиҷаи муҳокима чунин қарор қабул карда шуд:

Мавзӯи диссертатсия актуалӣ буда, таъсис ва ташаккули радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон дар мисоли радиоҳои “Имruz” ва “Ховар”-ро дар баргирифта, муҳтавои барномаҳои радиоҳо ва роҳҳои ҷалби шунаванд ба барнома, мавқеи жанрҳо дар инъикоси масъалаҳои ҷомеа ва таъсири барномаҳои онҳо ба мағкураи шунавандагон низ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Дар замони муосир нақши радио дар ташаккулу ба миён овардани афкори солим, тарғиби арзишҳои миллӣ, санъат, адабиёт, ҳифзи забон ва ба вуҷуд овардани андешаи нави иҷтимоӣ бузург аст. Имruz, ки ҷаҳонишавӣ бо суръат пеш меравад истифодаи шабакаҳои радиоӣ барои иттилоърасонӣ зарурати бештар пайдо кардааст. Аз ин рӯ ҳам радиои “Имruz” ва ҳам радиои “Ховар” шабонарӯзӣ фаъолият намуда, барномаҳои зиёди ҳабариву таҳлилӣ пахш мекунанд. Ин радиоҳо барои қисми муайянӣ аҳолӣ манбаи дарёғти иттилоъ ба шумор мераванд. Вусъат ёфтани фазои иттилоотӣ ва таъсир расондани омилҳои зиёд ба ин фазо масъулияти радиоро ҳамчун ВАО дар ҷомеа бештар кардааст. Барномаҳои ҳабариву таҳлилӣ ва фароғатии радиоҳо,

аз ҷумла ин ду шабака дар ҳифзи фазои иттилоотӣ ва тарғиби ҳувияти миллӣ нақши муҳим мегузоранд.

Ҳарчанд муҳаққиқони зиёд дар бораи ҷанбаҳои гуногуни радио пажуҳишҳое анҷом додаанд, вале то ҳоло радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон мавриди омӯзиши амиқ қарор нагирифтаанд. Зарурати омӯзиши фаъолияти радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар мисоли “Имрӯз” ва “Ховар” имкон медиҳад, бурду бохти онҳо баррасӣ шуда нақши радио чун як воситаи аҳбори омма дар ташаккули афкори ҷамъият муайян карда шавад.

Омӯзиши заминаҳои пайдоиш ва ташаккули шабакаҳои радиои иттилоотиву фароғатӣ, бо назардошти муҳтавои барномаҳои онҳо боиси он мегардад, ки ин воситаи аҳбори омма ҳадафмандона истифода шавад. Дар замони имрӯз радио дар баробари дигар воситаҳои аҳбори омма натанҳо нақши фароғату иттилоърасониро иҷро мекунад, балки ҳамчун абзори идеологиии абарқудратҳо истифода мешаванд.

Барои муайян намудани фаъолияти радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ муҳаққиқ ду шабакаи аз рӯи таъиноташон гуногунтип, яке давлатӣ ва дигаре гайридавлатиро мавриди таҳқиқ қарор додааст.

Мақсади таҳқиқ – муайян намудани омилҳои пайдоиш ва ташаккули шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатии “Имрӯз” ва “Ховар”, нишон додани раванди инкишоф, низоми кор, вижагии барномасозӣ ва таснифоти жанрии барномаҳои ин шабакаҳо арзёбӣ мегардад.

Объекти таҳқиқ шабакаҳои радиоҳои “Имрӯз” ва “Ховар”-ро дар бар мегирад.

Мавзун (предмет)-и таҳқиқ омил ва заминаҳои пайдоиш ташаккули шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон, баҳусус радиоҳои “Имрӯз” ва “Ховар” ба ҳисоб меравад.

Асосҳои назариявии таҳқиқ. Дар раванди пажуҳиш осори илмии олимони соҳа, маҳсусан, асарҳои Т. В. Лебедева, В. В. Смирнов, Г. Лазутина, А. Нуралиев, И. К. Усмонов, А. Азимов, М. Муродов, М. Муқимов, С. Ҳочазод,

А. Саъдуллоев, М. Абдуллоев, С. Гулов, З. Мўъминчонов ва дигарон ба ҳайси маводи назариявӣ истифода шудаанд.

Асосҳои методологии таҳқиқ. Ҳангоми пажуҳиши мавзуи диссертатсия аз методҳои таҳлили анъанавӣ, муқоисавӣ ва сифативу миқдорӣ (контентӣ) истифода шуд. Истифода аз ин методҳо дар такя ба принсипи хронологизм барои муайян намудани омилҳои пайдоишу ташаккул ва нишон додани мавқеи радиоҳои “Имruz” ва “Ховар” дар низоми радиошунавонии Тоҷикистон мусоидат намуд.

Навғонии илмии таҳқиқ. Фаъолияти радиоҳои “Имruz” ва “Ховар” бори нахуст дар доираи диссертатсияи номзадӣ мавриди пажуҳиши илмӣ қарор мегиранд. Ба ин маънӣ, навғонии таҳқиқро қабл аз ҳама, дар бори аввал коркард шудани омилҳои пайдоиш, ташаккул ва баррасии таҳаввули шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ, муайян намудани вижагиҳои шабакаҳо дар марҳалаҳои гуногуни рушд, тарзи таҳияи барномаҳо ва инъикоси воқеяяти рӯз дар онҳо метавон асоснок кард. То имruz дар муҳити илмии мо шабакаҳои радиоии замони Истиқлол пурра таҳқиқ нашудааст.

Диссертант ишора мекунад, ки мақсади кори диссертатсионӣ муайян намудани омилҳои пайдоиш ва ташаккули шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатии “Имruz” ва “Ховар”, нишон додани раванди инкишоф, низоми кор, вижагии барномасозӣ ва таснифоти жанрии барномаҳои ин шабакаҳо мебошад.

Моҳият ва муҳтавои пажуҳиш сабит менамояд, ки мавзуи диссертатсия барои илми журналистика муҳим ва мубрам мебошад. Ин таҳқиқот то андозае ба рушди таърихи низоми радиошунавонӣ ва сарчашмаи ташаккули жанрҳои радиоӣ мусоидат намуда, таърихи журналистикаи тоҷикро то ҷое такмил менамояд.

Аз таҳлилу баррасиҳо ва масъалагузориҳои диссертатсия маълум мешавад, ки диссертант ба ҳадафи таҳқиқотии ҳуд ноил шудааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқ дар он аст, ки натиҷа ва хулолсаҳои таҳқиқ метавонад барои пешбурди кори шабакаҳои радио истифода шуда, дар рушди

низоми радиошунавонии точик кумак кунад. Инчунин муҳтавои диссертатсия дар дарсу семинарҳои донишгоҳӣ дар мавзӯъҳои “Ташаккули радио дар замони Истиқлол”, омузиши фаъолияти шабакаҳои радиоии иттилоотиву фароғатӣ, жанрҳои радиожурналистика ва амсоли ин барои донишшомӯзони баҳшҳои журналистика ва муҳаққиқони соҳа ба ҳайси маводи таълимӣ метавонад истифода шавад.

Диссертант нуктаҳои муҳим ва натиҷаҳои таҳқикро дар шакли маъруза дар конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумхуриявии илмӣ-назариявӣ ва илмӣ-амалӣ ироа намудааст.

Мазмуни асосии диссертатсияи Холов Шодмон Ятимович дар 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандай КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табърасида, инъикос гардидааст:

1. Мақолаҳое, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванд ба табъ расидаанд:

[1 – М]. Холов, Ш. Я. Ҳамрангӣ дар барномаҳои радиои “Имрӯз” ва “Ховар” [Матн] / Ш.Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. –Душанбе: Сино, 2017. №4/4. – С. 297 – 302. ISSN 2413-516X

[2 – М]. Холов, Ш. Я. Мавқеи жанрҳои хабарӣ дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ (дар мисоли радиоҳои “Ховар” ва “Имрӯз”) [Матн] / Ш.Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. –Душанбе: Сино, 2017. №4/7. – С. 296-299. ISSN 2413-516X

[3 – М]. Холов, Ш. Я. Пайдоиши радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ дар Тоҷикистон [Матн] / Ш. Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. –Душанбе: Сино, 2018. №4/1. – С. 292-298. 298. ISSN 2413-516X

[4 – М]. Холов, Ш. Я. Барномасозӣ дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ: вазъ ва мушкилот [Матн] / Ш. Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. –Душанбе: Сино, 2018. №4. – С. 295 – 300. ISSN 2413-516X

[5 – М]. Холов, Ш. Я. Таъсис ва ташаккули Радиои “Ховар” [Матн] / Ш. Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе: Сино, 2019. №4. – С. 305-309. ISSN 2413-516X

[6 – М]. Холов, Ш. Я. Мақоми жанрҳо дар радиоҳои иттилоотиву фароғатӣ [Матн] / Ш. Я. Холов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. –Душанбе: Сино, 2020, №4/8. – С. 271-276. ISSN 2413-516X

2. Мақолаҳои муаллиф дар маҷмуаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ

[7 – М]. Холов, Ш. Я. Риояи меъёрҳои ахлоқии фаъолияти журналистӣ ва дигар қонунҳои ВАО дар Радиои “Имрӯз” [Матн] / Ш. Я. Холов // Журналистикаи байналхалқӣ (Мачмуаи мақолаҳо). –Душанбе: “Мегапринт”, 2014. №6.

Хуносай мазкур дар ҷаласаи васеи кафедраҳои журналистикаи телевизион ва радиошунавонӣ ва кафедраи умумидонишкадавии филологияи тоҷики ДДФСТ ба номи М. Турсунзода қабул гардидааст. Дар ҷаласа 11 нафар иштирок карданд. Натиҷаи овоздиҳӣ: “тарафдор” 11 нафар “зид” ва “бетараф”? Нест.

Қарори №2 аз 26-уми сентябри соли 2020.

Раиси ҷаласа:

Мудири кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонӣ, дотсент

 Сабурӣ А.

Котиби ҷаласа:

муаллими қалони кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонӣ

Абдуллоева А.

Имзои А. Сабурӣ ва А. Абдуллоеваро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои мажсуси

МДТ “ДДФСТ ба номи М. Турсунзода”

 Хомидова З.

Суроға:

734032 шаҳри Душанбе, кӯчаи Борбад 73 а

Тел: (+992) 2310557